

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Erlend K. Hovland
Miljøvernnavdeling

Innvalgstelefon
73 19 91 36

Vår dato
03.09.2014
Deres dato
30.06.2014

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2014/5331-561
Deres ref.

Norges vassdrags- og energidirektorat
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

10 SEPT. 2014
NVE - RM

Uttalelse til høring - Statkraft Energi AS - bygging av Sternesbekken kraftverk - Selbu kommune

Statkraft Energi AS søker om konsesjon til å lede Sternesbekken i rør og bruke denne til kraftutvinning der bekken renner ut i Nea. Det omsøkte tiltaket vil tilsynelatende ha relativt liten innvirkning på naturmangfoldet i området, og vil få hovedsakelig estetiske ringvirkninger. Det bør vurderes om fordelene ved kraftproduksjonen er høyere enn disse ulempene.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag viser til høring 201300094-5 utlyst av NVE den 30.06.2014. Statkraft Energi AS søker om konsesjon til å utnytte vannfallet i Sternesbekken i Selbu kommune, og tillatelse til å bygge tilhørende kraftverk. Vi viser videre til søknadsteksten i sin helhet, inkludert konsekvensutredningen utført av SWECO.

Kort beskrivelse av tiltaket

Sternesbekken er endel av vannvegssystemet til Nedre Nea kraftverk i Nea-Nidelvvassdraget. Vann fra Krossåa overføres i dag via en tunnel til Sternesbekken, som fører vannet videre ned til Rotla. Kraftverket er planlagt med inntak i Sternesbekken rett nedstrøms utløpet av overføringstunnelen og med utløp i Rotla et kort stykke oppstrøms eksisterende inntak til Heggsetfossen og Nedre Nea kraftverk. Sternesbekken kraftverk vil etter omsøkte planer gi en årlig midlere produksjon på 9 GWh.

Sternesbekken på ca. 1350 meter har et lokalt felt på ca. 1 km² og er derfor forsterket mot erosjon på strekningen fra der overføringstunnelen fra Krossåa munner ut og ned til inntaksbassenget i Rotla. Overføringstunnelen har en maksimal kapasitet på 10 m³/s, mens Sternesbekken kraftverk planlegges med en slukeevne på 2,8 m³/s. I tillegg til avrenning fra det lokale nedbørfeltet, vil det i perioder gå overskuddsvann i bekken. Ved en stopp i det omsøkte kraftverket vil det overførte vannet ledes i Sternesbekken slik det gjøres i dag. Det er derfor behov for å opprettholde erosjonssikringen i Sternesbekken.

Inntaket er tenkt lagt ved utløpet av overføringstunnelen fra Krossåa. Det er planlagt en 6 meter lang, 2-3 m høy betongdam ved det eksisterende tunnelutløpet.

Fra inntaket vil vannet føres i rør som blir nedgravd eller nedsprengt. Rørtraséen vil i stor grad følge vegen langs Sternesbekken fra inntaket ned til kraftstasjonen. Det er ikke nødvendig med hogst langs traséen.

Kraftstasjonen plasseres i dagen ca. 260 meter oppstrøms inntaket i Rotla. Stasjonsbygget vil ha en grunnflate på omtrent 60 m² og høyde på 5 m. Arealbehovet er beregnet til under 1 da. Det blir noe sprenging, og en kanal ut i Rotla må anlegges ved utløpet.

Det vil bli nødvendig med en ca. 350 m lang ny vegstrekning fra den eksisterende skogsbilvegen ned til kraftstasjonen.

Mesteparten av grøftemassene forutsettes benyttet til igjenfylling langs rørtraséen. Overskuddsmasser etter sprengningsarbeidene forutsettes brukt til vegbygging og planeringsarbeider i kraftstasjonsområdet. Eventuelle restmasser vil i overensstemmelse med grunneier arronderes inn i terrenget.

Naturmangfold i området

Det finnes i området en del vanlige viltarter, inkludert hjortevilt. Det jaktes på både storvilt og småvilt. Av rovdyr oppholder bjørn (EN), jerv (EN) og gaupe (VU) seg tidvis i prosjektområdet. Av fugler ble fossefall registrert under befarings, og det regnes som sannsynlig å finne strandsnipe (NT) innenfor prosjektets influensområde.

Det er ikke registrert områder for ål, elvemusling eller anadrom fisk på prosjektstrekningen. Området forventes ikke å ha noen verdi for disse organismene i følge konsekvensutredningen, og fylkesmannen mener dette virker riktig.

Vegetasjonen i området er beskrevet i konsekvensutredningen som «preget av ordinære forekomster uten utpreget krevende arter». Det anses ikke å være et potensial for forekomster av sjeldne og truede lav og moser tilknyttet elva. Floraen ellers i influensområdet ble heller ikke funnet å være av en spesielt verdifull karakter.

Det er et tjern langs bekken som blir omtalt som kunstig. Her vokser relativt vanlig vegetasjon med høyere arts mangfold enn ellers i området. Ingen særegne verdier ble likevel registrert under SWECO's befarings, og det ble ikke observert fisk i tjernet.

Potensielle konsekvenser for naturmangfoldet

Konsekvensene av utbyggingen er hovedsakelig knyttet til støy og aktivitet fra bl.a. sprenging, grøfting og bygging. Dette er midlertidig, og forventes ikke å ha mer enn relativt små innvirkninger på terrestrisk dyreliv. Dersom den registrerte fossefallet bruker den berørte strekningen til hekking kan reduksjon i vannføringen føre til økt fare for predasjon på reiret. Strandsnipe er i følge konsekvensutredningen lite sårbar for de vannføringssendringer som er planlagt.

Langs elva skal grøfta i følge søknaden dekket med jord og tilså med stedeegne frøsorter. På lang sikt er det derfor ikke forventet særlig negativ virkning på floraen.

Redusering av vannføringen vil føre til en forminskning og forskyvning av naturmangfoldet i det akvatiske miljøet i bekken. I dag har bekken unaturlig høy vannføring grunnet funksjonen som overføringsstrekning.

Tiltaket vil kunne medføre økt begroing i det kunstige tjernet i Sternesbekken, siden vanngjennomstrømmingen reduseres tilsvarende driftsvannføringen i Sternesbekken kraftverk. Statkraft Energi AS foreslår å avvende situasjonen for å se an utviklingen og deretter vurdere eventuelle tiltak. Fra flyfoto fra 70-tallet ser det ut til at området som tjernet dekker tidligere var myr. Fylkesmannen er av den oppfatning at tjernet heller kan få utvikle seg til en naturlig tilstand med vannføringen fra det lokale nedbørsfeltet. Det er ønskelig at utviklingen dokumenteres, som et studium av hva som skjer med et lite vann som får betydelig redusert vannføring. Dette kan være av nytte for senere vurderinger av effekten som endret vannføring kan ha på vassdrag.

Andre vurderinger

Vassdrag og området er generelt mye preget av menneskelig aktivitet gjennom reguleringer, kraftledninger og veger. Det omsøkte tiltaket vil forsterke dette inntrykket, men det er bedre å nytte slike områder enn å regulere ellers uberørte elver tilknyttet nasjonalparken. Bekken, med sin kunstige forsterkning, vil mesteparten av tiden bli liggende som ganske tørr. Den vil likevel trolig gro igjen vesentlig i løpet av noen år, og effekten blir etter hvert mindre synlig. Dammen, kraftlinja og kraftstasjonen vil bidra til flere synlige anlegg i terrenget. Disse griper likevel ikke inn i INON-områder med uberørt natur.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

I vedtaket i alle saker som berører naturmangfoldet skal vurderingene etter naturmangfoldlovens §§ 8-12 komme tydelig frem. §§ 11-12 er lite relevante for Fylkesmannen å vurdere i denne saken, og vi kommer derfor med følgende forslag til vurderinger etter §§ 8-10:

§ 8. kunnskapsgrunnlaget

I utredningen er de aktuelle databaser og kilder tilsynelatende brukt så langt det er rimelig, i tillegg til at det er gjort feltarbeid på stedet. Dette vil aldri kunne dekke absolutt alle naturverdier, men utredningen har trolig belyst hva som blir berørt, og hvordan, på en tilstrekkelig måte.

§ 9. føre-var-prinsippet

Naturmangfoldet som er funnet er ikke av en slik sjeldenhet eller type at man kan forvente irreversibel skade som følge av tiltaket. Føre-var-prinsippet kan derfor tillegges lite vekt.

§ 10. økosystemtilnærming og samlet belastning

Samlet belastning vil øke noe på vassdraga i området med dette tiltaket. Likevel dreier dette seg om et allerede påvirket vassdrag uten åpenbart forbedringspotensial med dagens regulering. Dersom det omsøkte tiltaket gjennomføres vil vannføringen reduseres. Økosystemet i Sternesbekken vil derfor trolig kunne utvikle seg litt i retning av den naturlige tilstanden bekken hadde før den ble brukt til overføring av vann.

Konklusjoner

Det er fylkesmannens inntrykk at det omsøkte tiltaket vil ha relativt liten innvirkning på naturmangfoldet, da det ikke er funnet spesielt viktige naturverdier i influensområdet. Kunnskapsgrunnlaget virker tilstrekkelig og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven kan i så fall tillegges lite vekt. Først og fremst er det snakk om estetiske ringvirkninger av tiltaket, i tillegg til støy og annen forurensning under anleggsperioden. Det bør vurderes om fordelene ved kraftproduksjonen er høyere enn disse ulempene.

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f.)
miljøverndirektør

Erlend K. Hovland
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi:
Statkraft Energi AS
Selbu kommune